

Sygn. akt: III AUa 348/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Ewa Naze (spr.)

del. SSO Dorota Rzeźniowiecka

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. w Łodzi

skargi J. B.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 września 2012 roku, sygn. akt III AUa 300/12

w sprawie **J. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt: V U 1422/11;

zmienia wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 września 2012 roku w ten sposób, że zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje J. B. prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 roku oraz zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. na rzecz J. B. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: III AUa 348/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2012r., sygn. akt: V U 1422/11, Sąd Okręgowy w Kaliszu, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie J. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 12 października 2011 r., którą to decyzją organ rentowy zawiesił ubezpieczonej wypłatę emerytury od 1 października 2011 r. wobec kontynuowania zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że J. B. urodzona w dniu (...) ma przyznaną emeryturę wcześniejszą od 1 marca 2009 r., na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 14 kwietnia 2009 r. Ubezpieczona pozostawała wówczas w zatrudnieniu na podstawie stosunku pracy w Miejskim Zarządzie (...) i kontynuowała je do 1.01.2011 roku.

W tak ustalonym i niespornym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawczyni, która zakwestionowała decyzję o wstrzymaniu wypłaty emerytury i domagała się podjęcia wypłaty od daty wstrzymania, nie jest uzasadnione i podlega oddaleniu.

Wskazując na treść art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodanego przez art. 6 pkt 2 oraz art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, Sąd Okręgowy wywiódł, że z powyższych przepisów wynika obowiązek organu rentowego zawieszenia od 1 października 2011 r. emerytury osobom, które nie rozwiązały stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywały zatrudnienie w dniu nabycia prawa do emerytury. Odnosząc się do zarzutów skarżącej Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja nie narusza praw nabytych świadczeniobiorcy, bowiem nie pozbawia jej świadczenia, a jedynie je zawiesza.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła apelacją wnioskodawczyni, wnosząc o zmianę wyroku poprzez przyznanie prawa do wypłaty wstrzymanej emerytury.

W uzasadnieniu apelująca podniosła, że jej zdaniem nabyła prawo do wypłaty emerytury, a jej zawieszenie narusza zasadę ochrony praw nabytych i sprzeczne jest z zasadami zawartymi w Europejskiej Karcie Społecznej i Wspólnotowej Karcie Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników oraz Konstytucji RP.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych prawomocnym wyrokiem z dnia 6 września 2012 r., sygn. akt: III AUa 300/12, oddalił apelację wnioskodawczyni.

W powyższej sprawie nie zostało sporządzone uzasadnienie.

W dniu 20 grudnia 2012 r. J. B., uzupełnioną pismem z dnia 13 lutego 2013 roku wniosła skargę o wznowienie postępowania sądowego zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 września 2012 r., sygn. akt: III AUa 300/12, powołując jako podstawę prawną art. 401¹ k.p.c., a nadto wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., ogłoszony w Dz.U. z dnia 22 listopada 2013 r., poz. 1285. Wskazując na podstawy skargi skarżąca wniosła o wznowienie postępowania i zmianę prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego poprzez przywrócenie jej wypłaty emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. nie złożył odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania, informując jedynie w piśmie z dnia 22.02.2013 roku, że decyzją z dnia 18.02.2013 roku, z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 roku, podjęto ubezpieczonej wypłatę emerytury od dnia 22.11.2012 roku tj. od daty jego opublikowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania jest uzasadniona i prowadzi do zmiany wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 25 października 2012 roku w kierunku żądanym przez wnioskodawczynię w apelacji.

Na wstępie zauważenia wymaga, że przedmiotem sporu w sprawie była kwestia zawieszenia emerytury ubezpieczonej od dnia 1 października 2011 roku na podstawie art. 103a ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 257, poz. 1726)

Natomiast po wznowieniu postępowania sąd rozpoznaje sprawę na nowo, ale wyłącznie w granicach, jakie określa podstawa wznowienia (art. 412 § 1 k.p.c.), a dodatkowo w sytuacji orzekania apelacyjnego - w granicach zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji.

Zasady zawieszania emerytur i rent wypłacanych na podstawie przepisów w/w ustawy ulegały częstym zmianom. Od 1 stycznia 1999 r., tj. od wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) do 30 czerwca 2000 r., do realizacji nabytego prawa do emerytury wystarczyło osiągnięcie wieku emerytalnego. Od 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r. treścią ryzyka było zaprzestanie pracy, a od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. ponownie do realizacji prawa wystarczyło osiągnięcie wieku emerytalnego. Od 1 stycznia 2011 r. do powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach został dodany - przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2010 r. nr 257, poz. 1726) - art. 103a, który stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Zgodnie z art. 28 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 1 stycznia 2011 r., przepis art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS stosuje się poczynając od 1 października 2011 r. Organ rentowy, który wydał sporną decyzję o wstrzymaniu wypłaty emerytury od 1 października 2011 r., zastosował wobec skarżącej obowiązujący wówczas przepis art. 103a ustawy emerytalnej, którym był związany, natomiast orzekające Sądy pierwszej jak i drugiej instancji zgodnie uznały, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu.

Tymczasem po wydaniu zaskarżonego wyroku stan prawny uległ istotnej zmianie, gdyż w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., w sprawie K 2/12 (Dz. U. 2012/1285), Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., **w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.**

Stwierdzenia wymaga, że wyrok ten ma zastosowanie do skarżącej, a zatem wyłącza możliwość zastosowania wobec niej art. 103a ustawy emerytalnej, ponieważ nabyła ona prawo do emerytury wcześniejszej od 1 marca 2009 r. Skarżąca mieści się więc w kategorii podmiotów, które nabyły i zrealizowały prawo do emerytury po 8 stycznia 2009 r., a przed 31 grudnia 2010 r., tj. w okresie, gdy prawo nie wymagało rozwiązania stosunku pracy do realizacji prawa do emerytury, czyli do wypłaty tego świadczenia. Nie zaistniała zatem podstawa prawna do zastosowania wobec skarżącej art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako przepisu - wobec skarżącej niezgodnego z art. 2 Konstytucji - co skutkuje koniecznością podjęcia wypłaty zawieszanej emerytury od dnia jej wstrzymania, tj. od 1 października 2011 r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego podjęcie wypłaty zawieszanej emerytury powinno nastąpić od daty jej wstrzymania, a nie od daty wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Wyrok ten uznał art. 103a za niekonstytucyjny, a zatem ma odniesienie do całego okresu jego obowiązywania. Odmienna interpretacja w tym zakresie prowadziłaby do zaprzeczenia istoty wydanego wyroku i uznania zawieszenia wypłaty świadczenia sprzed daty wydania wyroku za prawidłowe pomimo, że byłaby oparta na niekonstytucyjnym przepisie prawa.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny w Łodzi, stwierdzając, naruszenie prawa materialnego, zmienił zaskarżony skargą wyrok i orzekł co do istoty sprawy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 412 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania apelacyjnego w sprawie wznowionej.